

IPoP – Inštitut za politike prostora
Tržaška 2
1000 Ljubljana
kot koordinator Mreže za prostor

Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo
Tržaška 21
1000 Ljubljana

Datum: 21.1.2021

Zadeva: **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju – komentar Mreže za prostor**

Spoštovani,

na vas se obračamo kot koordinator Mreže za prostor, ki združuje nevladne organizacije za trajnostno urejanje prostora in sicer glede predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (v nadaljevanju: Zakon o spremembah ZJN), ki je trenutno v javni razpravi.

Predlagamo črtanje 27. člena Zakona o spremembah ZJN. Navedeni člen črta dosedanje besedilo tretjega odstavka 100. člena, ki v veljavnem ZJN-3 glede natečajev za projektiranje objektov in strokovnih podlag za potrebe prostorskega načrtovanja. Naslovno ministrstvo črtanje pojasnjuje s tem, da gre za področno urejanje, ki ne sodi v ZJN kot sistemski zakon za vsa področja. Ravno zaradi te sistemske narave in namena ZJN pa menimo, da je naloga tega zakona, da celovito »pokrije« in s sistemi javnega naročanja zagotovi varovanje področij in dobrin, ki so v javnem interesu.

Urejanje prostora je v javnem interesu, prostor pa skupna dobrina, v okviru katere se mora udejanjati tudi socialna in ekološka funkcija lastnine, primarno vodilo pa mora biti načelo trajnostnega razvoja. To pa je zaradi izrednih okoljskih in podnebnih razmer razglašeni v EU podrejeno temu, da se posegi v prostor načrtujejo tako, da bodo prispevali k blaženju podnebnih sprememb in hkrati tako, da bodo maksimalno odporni prilagojeni in odporni nanje. Zaradi dolgoročnih učinkov posegov v prostor, je tako te potrebno izvesti premišljeno, zgled pa mora biti prav javni sektor. Doslej pa se je v praksi izkazalo, da natečaji privedejo do najboljših rešitev, po zaslugi veljavnega ZJN-3 pa so natečaji po skoraj popolnem zamrtju do leta 2014, ponovno oživel. Namen javnih natečajev je, da se v širšem javnem interesu izberejo najprimernejše strokovne rešitve – gre za idejno projektiranje. Umeščanje prostorskih rešitev v širši družbeni prostor mora biti podvrženo odprti konkurenci, transparentnosti

in zasledovanju splošnih interesov trajnostnega razvoja prostora. Postopki pri pripravi večjih investicij, ki vključujejo javne natečaje, praviloma vključijo v proces večje število deležnikov, konkurenci idej, kar pripomore k bolj pretehtanim in bolj sprejetim odločitvam. Tako pridobljene rešitve so praviloma racionalnejše in znižujejo stroške investicije gledano v celotnem življenjskem ciklu objekta. Natečaji potekajo na podlagi Pravilnika o javnih natečajih za izbiro strokovno najprimernejših rešitev prostorskih ureditev in objektov. Ocenjevalna komisija je sestavljena iz strni naročnikov, Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije, ki je zavezana k strokovnemu delu in varovanju javnega interesa, pri čemer morajo biti izpolnjeni pogoji, da je zagotovljena zakonitost, strokovnost in neodvisnost njenega dela (8. člen Pravilnika). S tem se lahko ohranja visoka kultura urejanja prostora in zmanjšuje nevarnost napačnih oz. dolgoročno neprimernih rešitev v prostoru.

Menimo, da določilo tretjega odstavka 100. člena ne more krniti systemske narave zakona, saj so nekatere področne rešitve že v četrtem poglavju o socialnih in drugih storitvah in da zaveza k izvedbi natečajev za navedene subjekte iz 9. člena ZJN-3 mora ostati še naprej. Gre za naročanje storitve projektiranja, pri čemer se je pri izvajanju preteklih ZJN, ki so imele vrednost vezano na višino storitve, neučinkovito in je vodilo k zmanjševanju obsega natečajev. Veljavna ureditev upošteva investicijsko vrednost in je od sprejema ZJN-3 privedla do pomembnega ponovnega porasta uspešno izvedenih natečajev pri ZAPS. Projektiranje namreč ni regulirano, ni potrjenih cenikov in zato prihaja do drobljenja naročil na manjše dele, dočim investicijska vrednost spremlja investicijo od začetka.

Za to, da ostane ureditev veljavnega tretjega odstavka 100. člena v ZJN-3 kot systemskem zakonu za to področje si prizadeva tudi ZAPS in v Mreži za prostor ta prizadevanja podpiramo.

Pripravila:
Senka Šifkovič Vrbica

Koordinator Mreže za prostor:
Marko Petelin

V vednost:

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska 48, 1000 Ljubljana